

Akademický rok 2022/2023

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Veronika Špundová

Název práce: 4 Elements

Slovní hodnocení:

V práci Veroniky Špundové je vidět dlouhodobý zájem o nejsoučasnější filozofická témata a jejich přesah do umělecké tvorby, přičemž je potřeba zaprvé ocenit jednoznačnou estetickou i konceptuální trajektorii, která v podobě syntetického díla 4 Elements naplňuje do jisté míry autorčin záměr vytvořit koherentní univerzum, po vzoru současného trendu směrem k tzv. worldbuildingu. V tomto ohledu ale i ve své interdisciplinaritě dílo 4 elements zajímavě překračuje hranice klasické formy uměleckého díla jako objektu kontemplace.

Pochvalu si zaslouží také zevrubná explikace a přehled autorky v široké paletě intelektuálních a teoretických vlivů, které se organicky prolétají s její institucionální kritikou, jež je ale přítomna v samotné formě výsledného díla a vystupuje tak z hranic aktivistického, resp. deklarativního umění.

Budeme-li nicméně vycházet ze záměrů popsaných v dokumentaci práce *4Elements*, je nutné zároveň podotknout, že teoretické ukotvení jde spíše do šířky, než do hloubky a místy představuje spíše než skutečnou konfrontaci s teoretickými koncepty asociativní pásmo možných interpretačních rovin. Tento postup se pak propisuje i do samotné podoby jedné z klíčových částí díla – vaků/balonů - které sice vycházejí z autorkou budované mytologie čtyř barev, která ve svém spekulativním potenciálu není bez zajímavosti, nicméně schází jí koherentnější význam – neumožňuje ho eklektická kombinace motivů, které autorka podle vlastních slov bez konkrétnějšího záměru získala aropriací algoritmických feedů. Jakkoliv lze gesto vzdání se umělecké autority ve prospěch neznámého počítačového kódu v kontextu anti-modernistického postoje díla brát jako logickou součást, ani přirovnání neprůhlednosti algoritmů k planetě zemi (nejsou přece algoritmy naopak velmi antropocentrický, kybernetickou ideologií plným fenoménem) neumožňuje divačce či divákovi ukotvit pozornost na konkrétní téma nebo motiv.

Podmanivé technologické řešení vycházející z post-internetové estetiky funguje dobře, a to především díky silnému rámování čtveřicí barev, které se později propíjejí i do zbytku scény.

Klíčový moment, který může do jisté míry upozadit moji výhradu vůči přešlři v zásadě nesourodých motivů je performativní složka, kterou považuji za nejpřínosnější součást práce, která by bez ní zůstávala, domnívám se, v bezpečném prostoru současného post-antropocentrického umění – jak esteticky, tak formálně. Svým zájme o svět LARPU, her a tvorbu fiktivních narativů obohacuje Špundová rejstřík

intermediálního umění a otevírá tak nový sensorický rejstřík, čímž vhodně naplňuje autorčin záměr překročit hranice *white cube* situace.

V písemné explikaci nicméně schází přesnější popis roleplayingových aktivit, případně karetní součásti díla, v níž by bylo možné vyčíst směry, jimiž chce autorka situaci usměrňovat. Jakkoliv její dílo akcentuje samoorganizaci, je nutné si uvědomit, že už samotná přítomnost instalace a situace představuje intervenci – která sama o sobě není neutrální, ale bez konkrétnějších kritických obsahů může vyplynout do ztracena.

Celkově lze ale *4elements* vnímat jako přínosné dílo, které dosahuje vytyčených cílů v technicky i esteticky podmanivém celku, který ozvlášťujícím způsobem přesahuje hranice svého média i formátu a poskytuje nový výrazový rejstřík umělecké i estetické citlivosti, jakkoliv v posledku záleží na úspěchu jeho performativní složky.

Otázky k rozpravě:

- Reflektuje nějak autorka vztah svého díla, jeho materiálů, k tématu přírodní citlivosti? Nejen ekologickou stopou, ale vůbec zjevnou „nepřirozeností“ své intervence na místo plné ne-lidí
- Je pro autorku z hlediska samovolně vznikající situace zajímavější spíš vliv ne-lidí ve smyslu antropocentrickou perspektivou přehlížených entit, nebo vliv situace, v níž se v kontextu parku Lužánky uprostřed velkoměsta plného lidí dílo nabízí? Proč např. nebyla zvolena lokalita, která by nebyla v hustě obydleném urbánním prostoru?
- Jakým způsobem chce autorka i např. po dokončení obhajoby rozvíjet svoji představu o 4 elements jako součásti širšího světa/univerza?
- Reflektuje nějak autorka vzhledem k silné institucionální kritice v Dokumentaci zjevnou estetickou přitažlivost své práce, která je v dialogu s aktuálními trendy např. emo-romantického obratu?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

Navrhuji známku B.

Posudek vypracoval(a):

Mgr. Ondřej Trhoň

Datum:

3. 5. 2023